Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Meicirculaire 2025
Portefeuillehouder	N.T.P. Hubers
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-1344415

Beslispunten

1. De gevolgen van de meicirculaire voor de jaarschijf 2025 te verwerken in de Begroting 2025;
2. De gevolgen van de meicirculaire voor 2026-2029 te verwerken in de Begroting 2026.

Inleiding

Jaarlijks verschijnen drie circulaires over de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid. De septembercirculaire geeft de vertaling van de Miljoenennota. In december wordt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk afgerond in de decembercirculaire. In deze meicirculaire is het accres 2025-2029 met hierin de structurele demping van de terugval van de uitkering uit het gemeentefonds en de incidentele compensatie voor de extra kosten voor de jeugdzorg in 2025, 2026 en 2027 opgenomen.

Beoogd effect

Een actueel financieel beeld van het saldo van de meerjarenbegroting 2025-2029.

Argumenten

1.1/2.1 Het verwerken van de financiële effecten van de meicirculaire is nodig voor een actueel financieel beeld

De meicirculaire geeft inzicht in de uitkering uit het gemeentefonds voor de komende jaren. Dit heeft effect op het saldo van de meerjarenbegroting. Door de wijziging in de uitkering uit het gemeentefonds te verwerken hebben we een geactualiseerd beeld van het saldo meerjarenbegroting 2025-2029.
Het financieel effect van de meicirculaire 2025 is opgenomen binnen onderdeel ‘Financiën’ van dit voorstel.

1.1/2.1 De meicirculaire 2025 heeft een voordelig effect op het saldo van de meerjarenbegroting

De meicirculaire heeft een voordelig effect op het saldo van de meerjarenbegroting. Een uitwerking hiervan is opgenomen binnen het onderdeel ‘Financiën’ van dit voorstel.

Kanttekeningen

1.1/2.1 De compensatie voor de extra voor jeugd is incidenteel

We ontvangen een compensatie voor de extra kosten voor de jeugdzorg voor de jaren 2025, 2026 en 2027. Dit is een compensatie voor de kostenstijging die we al een aantal jaar zien en uit de algemene middelen hebben moeten dekken. Dit is echter geen volledige compensatie van de extra kosten zoals opgenomen in het rapport van de Commissie van Ark. Ook is het een incidentele compensatie. Vanaf 2028 zijn er grote uitnamen uit het gemeentefonds gepland op basis van de implementatie van de hervormingsagenda jeugd. Voor de extra kosten in de jaren 2023 en 2024 is geen compensatie opgenomen in de meicirculaire.

Financiën

Hieronder een financiële uitwerking van de meicirculaire met hierbij het financieel effect op het saldo van de meerjarenbegroting (2025-2029). Dit effect verwerken wij met een begrotingswijziging in de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026-2029.

Uitwerking meicirculaire 2025
Hieronder een overzicht van alle financiële mutaties die voortvloeien uit de meicirculaire.
Onder de tabel is een toelichting opgenomen van de substantiële financiële mutaties en de te reserveren taakmutaties.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Financiële mutaties meicirculaire 2025					
Accres bijstelling prijs en volume	939	1.205	1.436	1.590	1.904
Demping terugval gemeentefonds (ravijnjaar)	-	874	955	963	991
WOZ waarde: mutaties en aanpassingen rekentarieven	-63	-444	-451	-493	-536
Afrekening BCF	-236	-	-	-	-
Mutaties (Hervormingsagenda) Jeugdzorg	904	2.732	2.531	-161	-103
Uitstel inkomensafhankelijke bijdrage WMO		495			
Overige taakmutaties	361	81	85	67	67
Overige mutaties	-84	554	203	69	646
Totaal financiële mutaties meicirculaire 2025	***1.821***	***5.497***	***4.759***	***2.035***	***2.969***
Te reserveren taakmutaties					
IBO problematische schulden	28	-	-	-	-
Invoerings-/uitvoeringskosten Omgevingswet (DU)	200	-	-	-	-
Alleenverdienersproblematiek	36	-	-	-	-
Rijksbijdrage sociale infrastructuur	41	44	47	51	54
Totaal te reserveren taakmutaties	***305***	***44***	***47***	***51***	***54***
Per saldo financiële mutaties meicirculaire 2025	**1.516**	**5.453**	**4.712**	**1.984**	**2.915**

Accres bijstelling prijs en volume
In de mei- en septembercirculaire wordt de meerjarige indexering van het accres geactualiseerd. De indexering is op basis van de huidige verwachtingen naar boven bijgesteld. Dit betekent een structurele stijging van het accres ten opzichte van de decembercirculaire.
In deze bijstelling is ook de correctie van het accres in de septembercirculaire opgenomen. Hiervoor hadden wij onderstaande stelpost opgenomen. Deze komt hiermee ook te vervallen.

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Bedrag x € 1.000	-104	-189	-300	-436	-436

Demping terugval gemeentefonds (ravijnjaar)
Het Rijk heeft structureel geld vrijgemaakt om het de terugval van de uitkering uit het gemeentefonds, het zogenoemde ravijnjaar, te dempen. Dit leidt tot structureel extra gelden vanaf 2026.

WOZ-waarde mutaties en OZB-maatstaf
De berekening van de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds per gemeente wordt gedaan op basis van een veelvoud aan maatstaven en parameters. Hierbij zijn ook maatstaven opgenomen die samenhangen met de WOZ-waarden van woningen en niet-woningen. Hierbij wordt op basis van deze waarden een algemene korting berekend op de uitkering uit het gemeentefonds. Deze maatstaf wordt jaarlijks geactualiseerd, waarbij rekening wordt gehouden met de gemiddelde landelijke ontwikkeling van de WOZ-waarden in dat jaar.
De landelijke ontwikkeling van de WOZ-waarden is lager dan de ontwikkeling in Lingewaard. Door de berekeningsmethodiek van het gemeentefonds leidt dit tot een structureel nadeel voor onze gemeente.

Afrekening BCF

Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een inschatting gemaakt van de declaraties door gemeenten bij het BTW Compensatie Fonds (BCF). Op basis van deze inschatting is in de septembercirculaire 2024 de ruimte onder het plafond uitgekeerd. Bij de opmaak van de definitieve afrekening 2024 bleek de ruimte onder het plafond lager. Dit leidt tot een gedeeltelijke terugbetaling van de ontvangen gelden in de septembercirculaire. Daarnaast leidt dit tot een verlaging van onze stelpost voor de afrekening van het BCF. Hiervoor hebben wij de maximaal toegestane stelpost opgenomen van 100% van de laatste afrekening. De afrekening is nu lager. De stelpost wordt als volgt bijgesteld:

	2025	2026	2027	2028	2029
Bedrag x € 1.000	-475	-475	-475	-475	-475

Mutaties (Hervormingsagenda) Jeugd

In de meicirculaire zijn extra gelden voor jeugdzorg opgenomen voor de jaren 2025, 2026 en 2027. Het financieel effect hiervan is opgenomen in de onderstaande tabel.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Mutaties meicirculaire					
Tekort voor rekening van het Rijk	904	916	950	981	1.005
Groeipad maatregelen Hervormingsagenda	0	1.088	1.013	0	0
Intensivering Hervormingsagenda	0	728	568	675	754
Indexatie opbrengst Hervormingsagenda	0	0	0	-1.103	-1.130
Invoering eigen bijdrage	0	0	0	-566	-580
Sturen op trajectduur	0	0	0	-148	-152
Stelposten					
Stelpost Jeugd - bestaande volledig intrekken		-634	-471	-558	-558
Stelpost Jeugd - eigen bijdrage				566	580
Stelpost Jeugd - sturen op trajectduur				148	152
Totaal mutaties Jeugd	**904**	**2.098**	**2.060**	**-5**	**71**

Uit het overzicht wordt duidelijk dat de extra middelen voor jeugd incidenteel zijn.
Daarnaast zijn deze middelen maar een gedeelte van de extra middelen zoals geadviseerd door de Commissie van Ark.
Met betrekking tot de invoering van de eigen bijdrage en het sturen op trajectduur nemen we een stelpost op voor eenzelfde bedrag, omdat we ervan uitgaan dat we deze middelen te zijner tijd daadwerkelijk gaan ontvangen. Dit leidt daardoor per saldo niet tot een nadeel. Daarnaast vervalt met de opgenomen compensatie in de meicirculaire de bestaande stelpost.
We zien, net als andere gemeenten, dat we in de afgelopen jaren tekorten hadden op jeugd. Deze tekorten hebben wij moeten dekken uit onze algemene middelen omdat er geen compensatie vanuit het Rijk voor was.

Uitstel inkomensafhankelijke bijdrage WMO

Vanaf 2026 was de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage Wmo voorzien. Hiervoor was al een korting toegepast op de uitkering uit het gemeentefonds. Omdat deze invoering een jaar uitgesteld is naar 2027, wordt de korting in 2026 teruggedraaid. Hier tegenover staat een stelpost ad. € 512.000 die wij voor de extra inkomsten uit de inkomensafhankelijke bijdrage opgenomen hebben in onze begroting ook komt te vervallen voor 2026.

(Te reserveren) taakmutaties
In de circulaire zijn ook taakmutaties opgenomen. Dit zijn wijzigingen in onze taken en verantwoordelijkheden die invloed hebben op de verdeling en de hoogte van het gemeentefonds. Wij analyseren deze taakmutaties, waarbij wij kleine taakmutaties niet reserveren voor de budgetten. Deze reserveringen lichten wij hieronder toe.

IBO Problematische schulden
Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. Dit pakket is gebaseerd op het basispakket uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Problematische schulden 3. Voor 2025 worden voor het onderdeel “vroegsignalering” middelen overgemaakt naar het gemeentefonds. Voor de gemeente Lingewaard is dit een bedrag van € 28.000.

Invoerings- en uitvoeringskosten Omgevingswet (DU)
Met deze bijdrage in 2025 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelselevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht.
Voor de gemeente Lingewaard is dit een bedrag van € 200.000. Dit bedrag wordt conform hetgeen opgenomen in de 1e tussentijdse rapportage 2025 ingezet. Het volledige nadeel van € 196.600 dat hiervoor opgenomen is in deze 1e tussentijdse rapportage wordt met deze aanvullende uitkering gedekt.

Alleenverdienersproblematiek
Gemeenten kunnen huishoudens die getroffen zijn door de alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Deze decentralisatie-uitkering maakt dit mogelijk. Voor de gemeente Lingewaard is dit een bedrag van € 36.000.

Rijksbijdrage sociale infrastructuur
Het Rijk stelt vanaf 2025 extra middelen beschikbaar aan gemeenten waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren. De werkplekken zijn bedoeld voor mensen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet. Gemeenten ontvangen dit extra budget ten behoeve van het beschikbaar komen van de infrastructuur.

- Voor de gemeente Lingewaard levert dit de volgende bedragen op:

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Bedrag x € 1.000	41	44	47	51	54

Financieel effect meicirculaire op de meerjarenbegroting
Hieronder is eerst een korte toelichting opgenomen over het de maatstaf lage inkomens en de herijking van het gemeentefonds. Hierna is het overzicht opgenomen van de het effect van de meicirculaire op het saldo meerjarenbegroting.

Maatstaf lage inkomens
In de decembercirculaire 2024 hebben we vooruitgeblikt op een mogelijk nadeel bij de meicirculaire 2025 vanwege de maatstaf lage inkomens. Op basis van voorlopige CBS-cijfers leek er sprake van een structurele teruggang in de uitkering uit het gemeentefonds. Voor onze gemeente liep dit op tot ruim € 1 miljoen in 2028. Hoewel het CBS toen aangaf dat pas in oktober 2025 nieuwe cijfers zouden volgen, zijn in mei van dit jaar toch nieuwe voorlopige cijfers gepubliceerd. Daaruit blijkt dat het aantal huishoudens met een laag inkomen niet sterk is gedaald. Hierdoor is het eerder verwachte structurele nadeel in deze meicirculaire niet aan de orde.

Herijking gemeentefonds
Het ministerie van Binnenlandse zaken heeft de Tweede Kamer op 7 februari 2025 via een brief geïnformeerd over het vervolgtraject van de herijking van het gemeentefonds. Het ministerie kondigt in deze

brief aan dat zij in 2027 de volgende stap zetten met betrekking tot de herijking van het gemeentefonds. Daarbij hanteren zij een ingroeipad van maximaal € 15 per inwoner per jaar. Op dit moment hebben wij al € 37,50 korting in de begroting zitten. Dit betekent voor Lingewaard, als nadeelgemeente van € 55 per inwoner, een teruggang van de uitkering uit het gemeentefonds van € 15 per inwoner vanaf 2027 en een aanvullende teruggang van € 2,50 per inwoner vanaf 2028. Naar aanleiding van deze aankondiging hebben wij het effect van deze herijking verwerkt in het volgende overzicht.

Overzicht financieel effect meicirculaire meerjarenbegroting

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Saldo meerjarenbegroting 2025-2029*	-1.851	-1.473	637	1.621	1.811
Per saldo financiële mutaties meicirculaire 2025	1.516	5.453	4.712	1.984	2.915
Mutaties stelposten	-579	-1.810	-1.246	-755	-737
Subtotaal saldo meerjarenbegroting	***-914***	***2.170***	***4.103***	***2.850***	***3.989***
Herijking gemeentefonds	-	-	-715	-835	-835
Saldo meerjarenbegroting 2025-2029 na meicirculaire 2025	**-914**	**2.170**	**3.388**	**2.015**	**3.154**

Communicatie en participatie

Niet van toepassing

Voortgang

De planning van de behandeling van dit voorstel is als volgt:

Politieke avond 26 juni 2025
Raadsvergadering 3 juli 2025

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Bijlagen

1. Meicirculaire 2025
2. Concept raadsbesluit

Bemmel, 24 juni 2025

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk dr. P.T.A.M. Kalfs